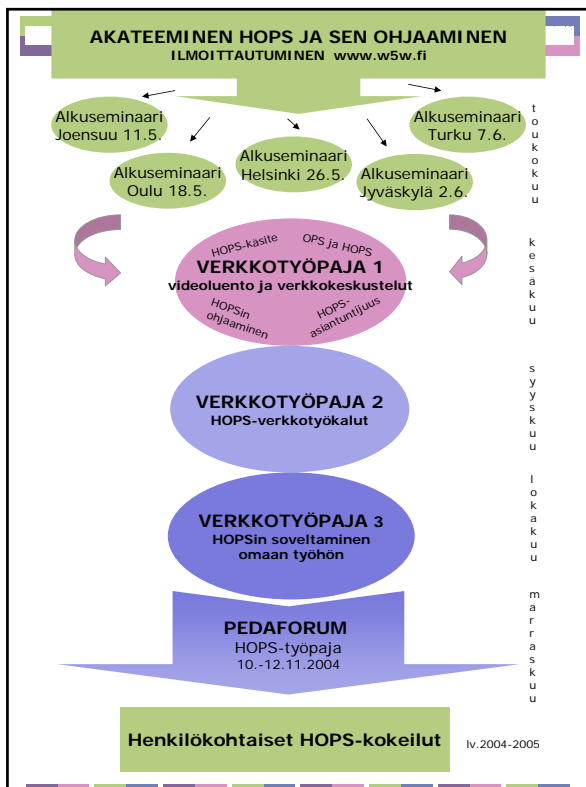

**Akateeminen HOPS
ja
sen ohjaaminen**

Copyright © 2004 oppimiskeskus / Keskitys ohjaukseen
and its licensors. All rights reserved.

**PedaForum
Kuusamo
11.11.2004
Maarit Ansela**

Akateeminen HOPS ja sen ohjaaminen – koulutus

- alkuseminaarit Joensuun, Oulun, Helsingin, Jyväskylän ja Turun yliopistoissa
- kysely →189 vastausta, avoimia kysymyksiä
- vastaajina hallinto-, opetus- ja muuta hopsista kiinnostunutta yliopistohenkilökuntaa + pari opiskelijaa
- 133:lla vastaajalla kokemuksia hopsista
- *"Hops elää": yliopisto-opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman määritelmiä* –artikkeli
- verkkotyöpajat 1-3

mikä ja millainen on hops?

rajattu/suppea/tekninen hops

- **opiskelijan yksilöllisyyden huomiointi**

" yksilöllinen suunnitelma: voi poiketa paljonkin jonkun toisen saman alan opiskelijan hopsista "

homogeeninen joukko vai taustoiltaan ja taidoiltaan erilaisia yksilöitä?
voiko tutkinto olla täysin "itsensä näköinen"?

rajattu/suppea/tekninen hops

- **kytköksissä tutkintojen rakenteisiin, konkreettinen suunnitelma opintojen etenemisestä**

” opintojen rakenteen hahmottaminen (hops suhteessa opsiin), kokonaisuuden hahmottaminen jo opintojen alussa, pyrkimys kokonaiskuvaan auttaa suhteuttamaan yksittäiset suoritukset mielekkäästi tutkintokokonaisuuteen ”

akateeminen opetussuunnitelma

→ **jäsentäminen erivaiheiseksi kokonaisuudeksi**

→ **lyhyemmän ja pitemmän aikavälin tavoitteet**

akateemiset opetussuunnitelmat

- opintojaksoperustainen
- blokki
- juonne
- moduuli
- yhdistelmät

rajattu/suppea/tekninen hops

 **suunnitelma valituista
opintokokonaisuuksista, aiempien
opintojen korvaavuuksista ja ajankäytöstä**

"suoritusjärjestys järkevä ja realistinen (jostain
syytä opiskelijat lukevat huonosti opinto-opasta)"

" opintojen sijoittaminen aikajanelle+onhan
edeltävät opinnot tullut tehtyä ennen kurssille
osallistumista+pakollisten kurssien sijoittelu
järkevästi"

**suunnitelmallisuuden puute ja ajankäytön
ongelmat yliopisto-opiskelun
kompastuskiviä!**

rajattu/suppea/tekninen hops

 **kartta, erilaisia
vaihtoehtoisia
etenemisreittejä**

myös "punainen lanka", "kaava",
"opintopolku", "lukujärjestys"

vähentää harha-askelia, ehkäisee
"haahuilua" ja lyhentää
opintoaika

avoin/laaja hops

- oppimisen aktiivinen havainnointi**

"hops on ajattelun ja itsereflektion väline – tätä kautta hopsin 'tekninen' osuus saa enemmän merkitystä, asiat nivoutuvat toisiinsa ja ymmärrys syvenee"

omien opiskelutaitojen, strategioiden, vahvuuksien ja sopivien opiskelumuotojen tiedostamista
oppimisprosessin ja sen sisältöjen pohdintaa

**opiskelun eteneminen:
opintosuorituksia vai oman ajattelutyön syvenemistä?**

avoin/laaja hops

• **ammattillisen kehittymisen väline:
mm. tulevan ammatin pääotsikot**

" sen avulla voi kohdentaa opintoja
suunnitelmallisesti tiettyä ammatillista
tavoitetta kohden "

tutkintorakenteet
kaikilla akateemisilla aloilla opinnot
eivät johda ammattiin
→ ammattikuvan ja ammatti-
identiteetin muodostaminen?

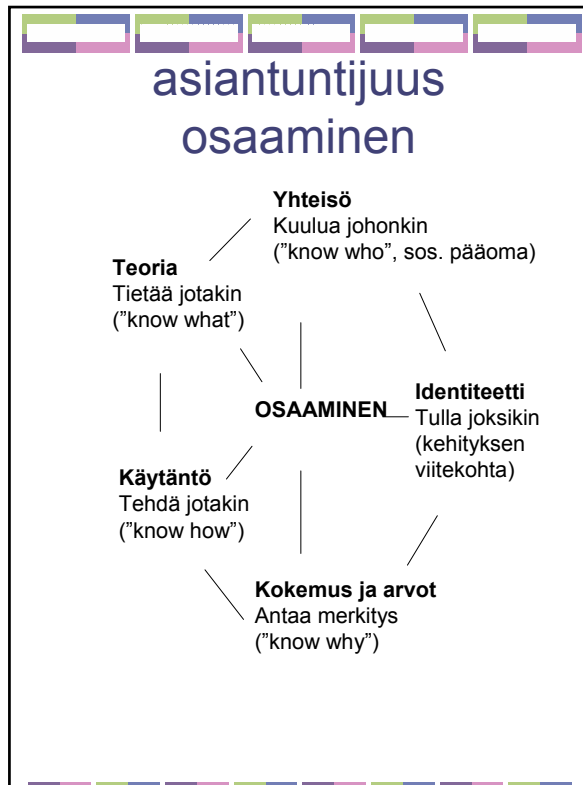
avoin/laaja hops

• akateemisen **asiantuntijuuden
kehittyminen**

" suunnitelma, missä opiskelija
yhdessä ohjaajan avustuksella
miettiä asiantuntijuutensa kasvua
ykkösvuoden aloittelevasta
opiskelijasta maisteriksi saakka "

**asiantuntijuuden
kehittyminen ei ole
yksilösuoritus vaan tapahtuu
sosiaalisessa
vuorovaikutuksessa!**

avoin/laaja hops

elämän jäsentäjä

"opiskelun ja muun elämän
yhteensovittaminen"
"henkilökohtainen kasvu"

urasuunnitelmat
jatko-opintojen ja –
kouluttautumisen tarve
elinikäinen kehittyminen

**hops = ajattelutapa,
eräänlainen
"elämänfilosofia"**

dynaaminen hopsajattelu

dynaaminen suunnitelma vs. opiskelun teknistämisen malli

" hops-jops-joustavuus: alkuperäinen suunnitelma voi erilaisista syistä muuttua (perusasetelma pitäisi kuitenkin pohtia niin tarkasti, että se säilyy "

opiskelijan vahvuudet ja tavoitteet voivat muuttua opintopolun varrella!
> hops opintojen eri vaiheissa

vuorovaikutusprosessi !

"hops elää/vuorovaikutus ohjaaja & opiskelija"

muutama sananen
hopsin
akateemisuudesta

akateeminen hops

- **akateeminen ops** → **akateeminen hops**
- **akateeminen asiantuntija**
- akateeminen vapaus vai sopimus, joka edellyttää molemminpuolista sitoutumista?

psykologinen sopimus

edellyttää vastuun kantamista
sitoutuminen innostaa ja motivoi

**motivaatio-ongelmat
vaikeuttavat opintoja!**

akateeminen hops

- **psykososiaalinen apu ja tuki**

” opiskelijasta huolehditaan ja välitetään muutoinkin kuin rekisterin täytteenä ”

liiallinen akateeminen vapaus voi olla opiskelijalle ahdistavaa
opiskelijoiden arvostaminen,
huolenpito ja kannustus

akateeminen hops

sosiaalistuminen akateemiseen yhteisöön

sosiaalistuminen laitos- ja opiskelukulttuuriin
mm. tieteenalan toimintaperiaatteiden,
sosiaalisten käytäntöjen ja akateemisten
taitojen omaksuminen

tieteellisyys ja tieteen tekeminen → yliopisto-
opiskelu voi olla "kulttuurishokki"

yhteisöllisyyden kokemukset?
opiskelijoiden ryhmytyminen, saman
vuosikurssin opiskelijat?

akateeminen hops

hops eri tieteenaloilla ?

rajattu hops yleisempi teknis-
luonnontieteellisillä aloilla
avoin hops kasvatustieteissä/ opettajan-
koulutuksessa

→ onko avoin hops "subjektiivisine"
pohdintoineen kovemmile tieteille oudompi
ajatus kuin "objektiivisempi", rajattu hops?

→ onko akateeminen hops siis
tieteenalakohtaisesti jompaa kumpaa,
muttei välttämättä molempia?

→ tulisiko akateeminen hops määritellä
tieteenalasta riippumatta rajatun ja
avoimen hopsin vuoropuheluksi?

kuka ohjaa hopsia?

hopsin ohjaus: hallintohenkilökunta

- opinto-ohjaajat- ja neuvojat
- opintosihteerit
- amanuenssit
- opintokoordinaattorit
- koulutussuunnittelijat
- rekrytointipalvelujen ohjaajat
- opintoasiainpäälliköt
- opintopalvelut

hopsin ohjaus: opetushenkilökunta

- opettajatuutorit/pääaineen ohjaajat/pienryhmäohjaajat (opettajat)/vastuopettajat
- kummiopettajat/omaopettajat /ohjausryhmien opettajat
- neuvonta/assistentit
- koulutusohjelmien opettajat

hopsin ohjaus: muu henkilökunta

- professorit
- professorit yhdessä opettajien kanssa
- tutkijat
- oppiaineen päävastuuhenkilöt
- opintoasioista vastaavat laitoksen varajohtajat

hopsin ohjaus: opiskelijat

- vertaistuutorit
- vanhemmat opiskelijat/mentorit
- opintoneuvojat (opiskelijat)
- kukin opiskelija ohjaa itse omaa hopsiansa

ideaaliohjaaja?

- tuntee opetussuunnitelman kokonaisuuden
 - omaa sosiaalisia neuvottelutaitoja
 - ei vain tekninen apu –tiimin jäsen
 - kyky ohjata oppimisprosessia
 - sisäisesti tasapainoinen ihminen (ei terapeutti ellei alan asiantuntemusta)
- (kysely: yliassistentti)

hops ja sen ohjaaminen:muotoja

- laadittava dokumentti
- virallinen "asiakirja" yhteys yliopiston tietojärjestelmiin
- säännölliset ohjaustilaisuudet (myös sähköposti ja verkko-ohjaus)
- (henkilökohtainen tai ryhmä)keskustelut
- suunnittelulomake, koulutusohjelman opintoihin perehtyminen itse sekä opettajien esittelyt
- orientaatio/hopskurssit, osa opsia
- osa yliopiston tarjoamaa ohjauspalvelua sis. sekä kirjallisen työn että siihen liittyvät keskustelut, opettajan ja opiskelijan välinen kehityskeskustelu

hops ja sen ohjaaminen:muotoja

• salkku, portfolio

” tie luovan kriittiseen
persoonalliseen portfolioon ”

mm. papereita, tuotoksia
opintopolun varrelta,
oppimispäiväkirja, itsearviointia
palaute – arviointi sosiaalisessa
vuorovaikutuksessa (mm.
keskustelut, pofoseminaarit)
digitaaliset portfoliot

esimerkkejä hopsista

- rajattu hops: lomakepohja
- osana opsia:
orientaatiokurssi
- avoin hops: osana
opintojaksoja - koko
tutkinnon kestoinen
dynaaminen prosessi
- hyvä hops, huono hops?

suurkiitokset
osallistumisesta!

WZ almiiksi
5W
uodessa